

Beslutningsforslag nr. B 86. Fremsat den 26. februar 1981 af Gammelgaard (KF), Hagen Hagensen (KF), Poul Schlüter (KF) og Stetter (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at gøre det mere fordelagtigt at forøge sin indkomst

Med det formål, at det skal kunne betale sig at forøge indkomsten, opfordres regeringen til med anvendelse af »lovmodellen« at udarbejde forslag, der

a) sikrer en betydelig lettelse af indkomstbeskatningen, bl. a. ved at forlænge propor-

tionalstrækket og indføre en glidende skatteskala for den del af indkomsten, som ikke omfattes af proportional beskatning, og

b) samordner reglerne for indkomstafhængige ydelser og indkomstbeskatning, således at samspilsproblematikken løses.

Bemærkninger til forslaget

Hvis vi skal producere os ud af de økonomiske vanskeligheder, må det gøres betydelig mere fordelagtigt at arbejde. Merindkomst og merarbejde må belønnes, hvis vi igen skal have den dynamik i samfundet, der alene kan bringe os ud af den nuværende situation. Det skal kunne betale sig at gøre en indsats.

Især mellemindkomsterne er udsat for et alt for kraftigt skattetryk. En lettelse af skattetrykket og en ændring af »samspilsproblematikken« vil lette presset for at få højere nominelle indkomster (ofte uden reallønsstigning). Herved kan vi forbedre konkurrenceevnen over for udlandet, lette mindre virksomheders, selvstændiges og lønmodtagers anstrengelser for selv at gøre en indsats for bedre kår, begrænse inflation og sætte realløn og beskæftigelse i vejret.

Ved »samspilsproblematikken« forstås her samspillet mellem skatten af en merindkomst og den aftrapning af offentlige ydelser, som samme merindkomst giver anledning til. Dette samspil betyder, at det ikke kan betale sig at gøre en ekstra indsats for at hæve indkomsten.

For at opnå de ovenfor nævnte mål og løse denne samspilsproblematik er det nødvendigt at lette beskatningen af merindkomst. Det er desuden nødvendigt at ændre en række offentlige ydelsers beregninger og regler – først og fremmest på områderne folkepension, daginstitutioner, børnetilskud, uddannelsesstøtte og boligsikring. Herudover må dagpenge ved ledighed tages med i det samlede billede, fordi de i visse tilfælde kan gøre fordelen ved at være i arbejde fremfor at være ledig for ringe. Endelig må hele socialindkomstbegrebet

brudes op, fordi det på en række områder modvirker det dynamiske samfund og forstærker samspilsproblematikken.

Samspilsproblematikken

Et væsentligt bidrag til belysning af samspilsproblematikken findes i »Beretning om lovmodelrådets virksomhed«, økonomiministeriet, december 1980. De efter denne tid ikrafttrædende nye socialregler, først og fremmest som følge af socialindkomstbegrebet, vil øge de her beskrevne urimeheder i betydeligt omfang. Den bebudede ændring af folkepensionen, så nedtrapningen sker i hele beløbet, vil bringe nye uholdbare eksempler, som lovmodellen ikke har kunnet beskæftige sig med. Der vil her i forstørret målestok blive tale om akutte forandringer i folks levestandard, som ud fra dansk målestok kun kan betegnes som socialt brutale, og som ikke blot drejer sig om merindkomster.

Men allerede de i lovmodellen beskrevne kroniske indgreb i merindkomster er uacceptable i en situation, hvor forøget indtjening gennem arbejde og opsparing er samfundsmæssigt ønskelig.

Her gengives eksempler fra lovmodellens tabel 9.1.3. over virkningen af merindtjening i en lønmodtagerfamilie (manden eller hustruen 60 pct. af lønindkomsten) i lejebolig med et barn i vuggestue og et i børnehav. Det viser sig, at det for normalfamilier er typisk, at de ved en indkomstforøgelse på 10.000 kroner kan selv få lov til at beholde 3–4.000 kroner i reel merindtjening, når indkomstskat og tilskudsnedtrapninger er fratrukket.

Lønindkomst 1980:	Nettoindkomst:	Skat af merindtægt plus tilskudsaftrapning:
70.001	76.521	68,5 pct.
80.001	79.669	75,7 pct.
90.001	82.097	63,0 pct.
100.001	85.797	61,8 pct.
110.001	89.617	63,0 pct.
120.001	93.317	63,0 pct.

130.001	97.017	61,9 pct.
140.001	100.823	71,6 pct.
150.001	103.659	68,0 pct.
160.001	106.855	52,4 pct.
170.001	111.611	54,0 pct.
180.001	116.207	57,4 pct.
190.001	120.463	57,4 pct.
200.001	124.719	57,6 pct.
210.001	128.960	63,2 pct.

Dårligere stillet efter indkomstfremgang

Hvis man yderligere tager hensyn til tidsforløb og realindkomst, altså beregninger over, hvordan det går familien f. eks. fra 1978 til 1980 ud fra de eksisterende nedtrappingsregler, skatter og gennemsnitsindkomster kombineret med den indtrufne prisstigning, ser tingene naturligvis endnu værre ud. *Samtlige normale familieindkomster i den ovennævnte tabel har da på de to år, hvor de har haft en normal merindkomst og har været udsat for skatte- stigning, tilskudsaftrapning og den konstaterede prisstigning, en tilbagegang i disponibel realløn på ca. 6 pct.* Og det på trods af, at de nominelt har haft en merindkomst over de to år på 23 pct.

Lovmodellen giver et eksempel på, hvad der sker, når man prøver at forbedre samspillet mellem skat og offentlige ydelser ved alene at ændre reglerne for offentlige ydelser. En familie med samlet indkomst på 100.000 kroner mistede i 1979 ved en lønfremgang på 10.000 kroner 1.150 kroner i samlet indkomst som følge af merskat og nedtrapping af offentlige ydelser. Som det fremgår af ovenstående tabel, beholdt den pågældende familie i 1980 3.820 kroner af de 10.000 kroner – altså et betydeligt bedre, men ikke tilfredsstillende resultat. Men tager man en højere samlet lønindkomst på f. eks. 140.000 kroner, viser det sig, at denne familie fra 1979 til 1980 er blevet ringere stillet. Årsagen til ændringerne fra 1979 til 1980 er først og fremmest en ændret nedtrapping i boligsikringen.

Skattelettelse nødvendig

De her gengivne eksempler viser, at problemet ikke kan løses alene gennem langsomme aftrapning af de offentlige ydelser, som let vil kunne medføre nye urimeligheder. Den eneste løsning er efter forslagsstillernes mening, at man når frem til en væsentlig nedsættelse af skatten på merindkomst (i de typiske tilfælde er denne på op til 63 pct.) samtidig med, at man tager fat på de offentlige tilskuds konstruktion og anden lovgivning.

Det er dette mål, der søges nået med beslutningsforslaget, idet baggrunden for de nødvendige lovændringer ønskes tilvejebragt under udvalgsarbejdet gennem oplysninger fra de berørte ministerier og fra lovmodelrådet.

En gennemførelse af den nødvendige lovgivning, så det igen kan betale sig at gøre en ekstra indsats, vil i sig selv bevirke, at realindtægterne, statens indtægter og den private opsparing vil blive forøget. Det er derfor sandsynligt, at en samlet reform, trods nedsættelse af skattesatser og eventuelle provenutab ved ændringer af de offentlige ydelsers konstruktion, for en stor del vil »betale sig selv«. Da forslagsstillerne imidlertid mener, at samfundet til enhver tid må have en tilstrækkelig stram finanspolitik, henviser de til de meget store besparelser, som de har foreslået på de sidste mange års finanslove – sidst ved vedtagelsen af finansloven for indeværende år.

Enkelte lovområder

De specielle områder af lovgivningen, der ud over indkomstskatten bør behandles under udvalgets arbejde, er efter forslagsstillernes mening:

1. Folkepensionen

Der bør foretages beregninger over omkostninger ved at sammenarbejde folkepensionens grundbeløb med pensionstillægget til et samlet pensionsbeløb, som udbetales uden nedslag uanset indkomst. Da store indtægter »tilbagebetaler« op til ca. 70 pct. af pensionen i beskatning, og da meningen med folkepensionen hele tiden har været principippet om en ensartet på et retsprincip hvilende pension, forekommer denne ændring ud fra alle synsvinkler berettiget. Blot ved en principvedtagelse med senere ikrafttræden vil man opnå, at kommende pensionister igen vil disponere samfundsmæssigt fornuftigt og ikke som nu lade sig påvirke af angsten for den af regeringen bebudede ændring af folkepensionen, hvorefter denne kun skal udbetales til visse indkomstgrupper.

2. Daginstitutionerne

Betalingsreglerne for daginstitutioner m. v. bør ændres, så betalingen i højere grad varierer efter driftsudgifternes størrelse og antallet af benyttede timer og i mindre grad efter forældreindkomsten.

3. Ensartede børnetilskud

Aftrapningen af børnetilskud, der er et ret nyt begreb i dansk lovgivning, er en væsentlig årsag til, at forøgelse af lønindkomst kun medfører begrænset fremgang – eller slet ikke medfører fremgang – i disponibel realindkomst. Almindeligt børnetilskud bør derfor igen udbetales med samme beløb til alle, men i et mindre antal leveår eller med mindre beløb.

4. Uddannelsesstøtte

Uddannelsesstøtten ændres, så forældreindkomsten ikke længere får indflydelse på støtten, og så reglerne for de uddannelsessøgendes egen indkomst smidiggøres. Det må overvejes helt at opbryde det nuværende system, så støtte hovedsageligt ydes som (eventuelt rentelette) lån og egentlige legater.

5. Boligsikringen

Der må i udvalget indhentes beregninger over ændringer af boligsikringen, der bedre end den sidste ændring imødekommer dette forslags synspunkter. Eventuelt må et særligt udvalg beskæftige sig med en sammenkædning af boligsikringsproblemet og andre lejeproblemer, herunder specielt rentesikringssystemet.

6. Dagpengeydelse ved ledighed

Hvis dagpengeydelse ved ledighed i for lang tid ligger på et niveau, der er meget nær lønindkomsten, kan fordelene ved at have arbejdsindkomst forekomme urimeligt ringe. Forslagsstillerne har ved finanslovens tredje behandling stillet forslag om, at det individuelle dagpengebeløb – efter 13 ugers ledighed – skal fastsættes som 90 pct. af den hidtidige arbejdsindkomst, dog således at dagpengene ikke kan overstige mindstebetalingen.

7. Socialindkomsten

Socialindkomstbegrebet må afskaffes eller i det mindste ændres så gennemgribende, at de skadelige virkninger undgås. I denne forbindelse må særligt fremhæves lovgivningens negative konsekvenser af at påtage sig et arbejde med arbejdsgiverbetalt pension og af at øge indtægten ved opsparing og investering.